

Αθήνα, Δεκέμβρης 1944. Είμαι εννέα χρόνων, δεν ξέρω τίποτα από Χριστούγεννα, δεν έχω δει ποτέ έλατο, μήτε στολίδια. Έχουμε πολύ πεινάσει στην Κατοχή, έχουμε πουλήσει παλιά προγονικά κειμήλια γενεών, έχουμε ανταλλάξει το πιάνο της μάνας μου με ένα ντενεκέ λάδι. Μα αυτές εδώ οι γιορτές του '44 είναι οι πιο παράξενες, συνοδευμένες από εκπυρσοκροτήσεις όπλων, εκρήξεις βομβών, το γλουγλούκισμα των όλμων που περνάνε πάνω από το σπίτι. Εμείς τα παιδιά έχουμε χάσει και την αλήτικη κατοχική ελευθερία μας. (Τι κάναμε! Παίζαμε με σφαίρες και καψούλια, με κάλυκες και μακαρόνια δυναμίτη! Πατούσαμε απότομα με τα πέταλα του τακουινιού μας την άκρη του μακαρονιού - κι έφευγε σφυρίζοντας σαν πυροτέχνημα. Ποια πέταλα; Μα όλοι φορούσαμε σιδερένια πέταλα στα χλιομπαλωμένα παπούτσια μας για να μη λιώνουν. Και περπατώντας αντηχούσαμε σαν αυτούς που χορεύουν κλακέτες!)

Τώρα όμως μας έχουν μαντρώσει μέσα στο σπίτι «μη σας πάρει καμία αδέσποτη». Κι αυτό δεν ήταν άδεια κουβέντα. Λίγες ημέρες πριν, η ξαδελφούλα μου η Νίκη, με ξανθό ίσιο μαλλί ως τη μέση, δέχθηκε μία σφαίρα στον κατάλευκο κρόταφο. Κλεισμένοι μέσα, χωρίς φως - είχαμε συνεχείς διακοπές ρεύματος - καίγαμε μαγκάλι για ζέστη. Ο πατέρας βρισκόταν στην Σκομπία - έτσι λέγαμε τότε το κέντρο της Αθήνας που ελεγχόταν από τους Εγγλέζους του Σκόμπυ. Εμείς, είχαμε δίπλα μας την πολιτοφυλακή του ΕΛΑΣ. Η μητέρα φοβόταν τους Ελασίτες αλλά μία φορά που ήρθαν στο σπίτι, με τις γενειάδες και τα φουσεκλίκια τους, μας φέρθηκαν πολύ ευγενικά. Ο πατέρας εργαζόταν στο υπουργείο Οικονομικών - και (έτσι θυμάμαι) τον είχε καλέσει ο υπουργός για μία έκτακτη δουλειά και δεν μπόρεσε να επιστρέψει. Γεγονός πάντως πως μας έλειπε - και πως, παραμονή Χριστουγέννων, δεν υπήρχε ούτε φως, ούτε ζέστη, ούτε πατέρας. Μόνον όλμοι και βόμβες. Καθόμασταν λοιπόν γύρω από την λάμπα του πετρελαίου (ακόμα νιώθω την μυρωδιά της) όταν ξαφνικά ακούμε ένα κορνάρισμα έξω από το σπίτι. Παρά την απαγόρευση πετάγομαι στο μπαλκόνι - και τι να δω! Ένα νοσοκομειακό του Ερυθρού Σταυρού στην πόρτα μας - κι ένας εξάδελφος μου, μεγαλύτερος, που μου γνώφει να κατέβω. Κατρακυλάω τα σκαλιά. Ο εξάδελφος έφερνε μήνυμα από τον πατέρα. Ήταν καλά και μας έστελνε για δώρο μία σοκολάτα και δύο αυγά. Τώρα εσείς νομίζετε πως χάρηκα για τη σοκολάτα. Όχι πολύ - είχα ξαναφάει μία, Αγγλική, στην απελευθέρωση. Το θαύμα ήταν τα αυγά. Παιδί της κατοχικής πόλης, είχα ξεχάσει πως είναι ένα αυγό. Τα χάζεα, τα χάιδεα (τι τέλειο σχήμα που έχουν!) κι όταν τα βράσαμε και τα κόψαμε, έμεινα εκστατικός μπροστά στο χρώμα και τη γεωμετρική συμμετρία του κροκού μέσα στο ασπράδι. Έτσι λοιπόν έγινε που, αντί για πασχαλινό, εγώ χάρηκα τότε αυγό Χριστουγεννιάτικο.